

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Zákon o kritickej infraštruktúre, zákon č. 45/2011 Z. z. v platnom znení (ďalej len “ZKI”) definuje aktíva, ktoré sú z pohľadu zabezpečenia bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochrany zdravia obyvateľstva a národnej bezpečnosti považované za kritickú infraštruktúru. Štát má na základe ZKI prostriedky ako vstupovať do procesu zaraďovania jednotlivých strategických aktív do siete kritickej infraštruktúry, ale ZKI ani iné aktuálne platné všeobecne záväzné právne predpisy neobsahujú postupy, ktoré by limitovali prevádzkovateľov (vlastníkov) prvkov kritickej infraštruktúry v nakladaní s predmetnými prvkami, ktoré sú síce ich vlastníctvom, ale zároveň sú na základe splnenia zákonných predpokladov, zaradené do siete kritickej infraštruktúry.

Štát, ako subjekt vykonávajúci štátnu správu na úseku kritickej infraštruktúry, síce rozhodne zákonným spôsobom, ktoré aktívum sa zaraďí do siete kritickej infraštruktúry, ale nemá žiadny dosah na to, ako s daným prvkom kritickej infraštruktúry jeho prevádzkovateľ (vlastník) ďalej nakladá. V dôsledku tohto nedostatku prevádzkovateľ (vlastník) prvku kritickej infraštruktúry môže takéto aktívum v rámci svojej bežnej obchodnej činnosti použiť ako predmet zabezpečenia plnenia svojich záväzkov voči tretím osobám (zriadenie záložného práva), pričom v prípade neplnenia svojich záväzkov môže byť vlastnícke právo k prvku prevedené na subjekt, ktorý nemusí byť schopný prevádzkovať prvok takým spôsobom, aby bola zabezpečená schopnosť prvku kritickej infraštruktúry plniť potreby štátu na úseku kritickej infraštruktúry.

Štát takisto nemá prostriedky na kontrolu bežnej činnosti prevádzkovateľov (vlastníkov) prvkov kritickej infraštruktúry, výsledkom ktorej môže byť, že na majetok prevádzkovateľa je vyhlásený konkurz alebo reštrukturalizácia, pričom štát nevie aktuálne žiadnym spôsobom ovplyvniť, aby sa novým prevádzkovateľom prvku kritickej infraštruktúry stal subjekt, ktorý bude schopný garantovať riadnu prevádzku prvku kritickej infraštruktúry a plnenie úloh predpokladaných ZKI.

Zároveň štát nemá žiadne možnosti ako vstupovať do procesu zmeny vlastníckych pomerov v prevádzkovateľovi prvku kritickej infraštruktúry (zmena kontroly nad prevádzkovateľom). V dôsledku absencie akejkoľvek kontroly nad týmito procesmi môže nastať situácia, že kontrolu nad prevádzkovateľom prvku kritickej infraštruktúry získa subjekt, ktorý nebude schopný zabezpečiť a garantovať riadne plnenie úloh na úseku kritickej infraštruktúry štátu, resp. ktorý predstavuje z pohľadu národnej bezpečnosti relevantné riziko. Štát musí chrániť prvky kritickej infraštruktúry, aby sa nedostali do sféry vplyvu subjektov, ktoré nedokážu zabezpečiť ich riadnu prevádzku a tým môžu ohroziť verejné zdravie a národnú bezpečnosť.

Štát musí rešpektovať vlastnícke právo tretích osôb k prvkom zaradeným do kritickej infraštruktúry a nemôže zasahovať do slobodnej vôle tretích osôb nakladajúcich so svojim majetkom, avšak, je namieste zaviesť určité pravidlá, ktorými štát bude informovaný o tom, čo sa deje s prvkami kritickej infraštruktúry a bude mať možnosť do určitej miery posúdiť spôsobilosť prípadného nového prevádzkovateľa prvku kritickej infraštruktúry.

Novela ZKI preto zavádza povinnosť prevádzkovateľa, budúceho prevádzkovateľa, likvidátora, správcu konkurznej podstaty a záložného veriteľa vyžiadať si predchádzajúci súhlas MH SR, ako ústredného orgánu na úseku kritickej infraštruktúry, so zmenou vlastníctva k prvku KI, resp. zmenou kontroly nad prevádzkovateľom prvku KI. O návrhu na udelenie súhlasu rozhoduje vláda SR na základe podkladov pripravených príslušným

ministerstvom. K návrhu sa zároveň vyjadruje bezpečnostná rada štátu. Proti rozhodnutiu vlády možno podať opravný prostriedok vo forme žaloby na NS SR.

Predkladanou novelou ZKI sa zároveň dopĺňa Zákon o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len **“ZKR”**).

Implementácia predkladaných zmien a doplnení ZKI a ZKR sa javí ako nevyhnutná aj v súvislosti s aktuálnou COVID krízou. Štát, aby vedel zabezpečiť plnenie svojich úloh vo výnimočných situáciách, musí mať istotu, že v prípade potreby vie aktivovať prvky kritickej infraštruktúry, pričom základným predpokladom funkčnosti systému kritickej infraštruktúry je, že jeho prvky budú riadne prevádzkované a budú pod kontrolou spoľahlivých subjektov (prevádzkovateľov).

Návrh zákona nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie, životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana, sociálne vplyvy, ani vplyv na manželstvo rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Navrhovaná zákonná úprava je v súlade aj s právom Európskej únie.

Osobitná časť

K Čl. I

K bodu 1.

Rozširuje sa vymedzenie pojmov používaných v ZKI, a to o jadrové zariadenie. Jadrovým zariadením je súbor civilných stavebných objektov a nevyhnutných technologických zariadení v projekte určenej konfigurácii, určených na

1. výrobu elektrickej energie alebo na výskum v oblasti jadrovej energie, ktorých súčasťou je jadrový reaktor alebo jadrové reaktory, ktoré budú využívať, využívajú alebo využívali riadenú štiepnu reťazovú reakciu,
2. nakladanie s jadrovými materiálmi s množstvom väčším ako jeden efektívny kg okrem priestorov na skladovanie kontajnerov a krytov, v ktorých sa jadrový materiál používa ako tieniaci materiál na rádioaktívne žiariče, zariadení na úpravu uránovej rudy a skladov uránového koncentrátu,
3. nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom,
4. nakladanie s rádioaktívnymi odpadmi, alebo
5. obohacovanie uránu alebo výrobu jadrového paliva.

K bodu 2.

Vo vzťahu k jadrovému zariadeniu sa ustanovuje výnimka na postup pri určovaní prvku a prvku európskej kritickej infraštruktúry.

K bodu 3.

Spresňuje sa povinnosť prevádzkovateľa bezodkladne oznamovať príslušnému ústrednému orgánu skutočnosti týkajúce sa majetkového a právneho stavu prvku.

K bodu 4.

Navrhované § 9b až 9f sa vzťahujú na prvky zo sektorov v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR. Novela ZKI zavádza povinnosť prevádzkovateľa, budúceho prevádzkovateľa, likvidátora, správcu konkurznej podstaty a záložného veriteľa vyžiadať si predchádzajúci súhlas ústredného orgánu na úseku kritickej infraštruktúry, so zmenou vlastníctva k prvku KI, resp. zmenou kontroly nad prevádzkovateľom prvku KI. O návrhu na udelenie súhlasu rozhoduje vláda SR na základe podkladov pripravených príslušným ministerstvom. K návrhu sa zároveň vyjadruje bezpečnostná rada štátu. Proti rozhodnutiu vlády možno podať opravný prostriedok vo forme žaloby na NS SR.

K Čl. II

K bodu 1.

V nadväznosti na doplnenie § 9e do ZKI je potrebné formálne doplniť do ustanovenia § 1aa zákona č. 575/2001 Z. z. organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy možnosť výnimky z pravidla, že uznesenie vlády SR nepodlieha preskúmaniu súdom.

K bodu 2.

Legislatívno-technická úprava.

K Čl. III

K bodom 1. a 2.

Zmeny ZKR zavádzajú možnosť štátu podať návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok prevádzkovateľa prvku kritickej infraštruktúry ak je jeho prevádzkovanie ohrozené, pričom ohrozením sa chápe situácia, keď samotný prevádzkovateľ alebo osoba, ktorá má kontrolu nad prevádzkovateľom prvku KI vstúpila do likvidácie, začalo sa voči nej konkurzné konanie, alebo výkon zabezpečovacieho práva. Prevádzkovanie prvku KI je takisto ohrozené, ak vláda SR rozhodla o zrušení súhlasu so zmenou vlastníctva k prvku KI alebo súhlas so zmenou vlastníckej štruktúry prevádzkovateľa podľa ZKI (viď výklad vyššie) podmienila.

K Čl. IV

Navrhuje sa účinnosť zákona.